

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๑/๒๕๖๔

เรื่อง นโยบายการพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาและคณะสงฆ์ของมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ เลขาธิการมหาเถรสมาคม เสนอว่า สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม มีพระลิขิต ที่ สร. ๐๐๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ แจ้งว่า ตามที่กรรมการมหาเถรสมาคมชุดใหม่ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๗๐ สมควรที่จะมีการกำหนดแนวนโยบายเพื่อการปฏิบัติหน้าที่

ทั้งนี้ ได้พิจารณาเห็นชอบรายละเอียดแนวนโยบายการพัฒนากิจการพระพุทธศาสนา และคณะสงฆ์ของมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. การธำรงรักษาและเชิดชูหลักการพระพุทธศาสนา

ส่งเสริมการดำเนินงานด้านพระพุทธศาสนาให้มั่นคงต่อหลักการอันเป็นแก่นแท้ โดยยึดหลักปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ เป็นสำคัญ มุ่งเน้นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย ทั้งนี้ คณะสงฆ์ต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม การปฏิบัติธรรมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นภารกิจหลัก

๒. การควบคุมและลดกิจกรรมที่เบี่ยงเบนจากหลักพระพุทธศาสนา

กำหนดมาตรการควบคุมและลดการจัดสร้างหรือส่งเสริมเครื่องรางของขลัง ที่ไม่ใช่แนวทางการเจริญอนุสสติ วิถีทางไสยศาสตร์ และวัตถุหรือกิจกรรมนอกหลักพระพุทธศาสนา รวมถึงการนำสิ่งขัดต่อพระธรรมวินัย ตลอดจนรูปเคารพหรือพิธีกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพระพุทธศาสนาเข้ามาในเขตพุทธศาสนสถาน ทั้งนี้ ให้มีการกำกับดูแลอย่างเข้มงวด และห้ามการดำเนินการใด ๆ ที่เป็นไปในลักษณะนอกรีตหรือบิดเบือนหลักพระพุทธศาสนา

๓. การกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพระสังฆาธิการ

ปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้งพระสังฆาธิการและตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์ จากการให้ความสำคัญกับงบประมาณด้านถาวรวัตถุ เป็นการพิจารณาจาก

๙. การปรับโครงสร้างสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างองค์กรของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้สามารถสนองและรองรับการดำเนินนโยบายของมหาเถรสมาคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการบริหารจัดการคณะสงฆ์ด้วยดิจิทัล

จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับพระภิกษุสามเณร วัด สถานที่ที่มีพระภิกษุสามเณรพำนัก และการบริหารงานของคณะสงฆ์ให้เป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ วางแผน และตัดสินใจเชิงนโยบาย ทั้งนี้ ให้พัฒนาระบบดิจิทัลรองรับการบริหารภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์ของคณะสงฆ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความถูกต้องในการบริหารจัดการ

๑๑. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาของคณะสงฆ์

ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของคณะสงฆ์ให้มีความทันสมัย โดยยึดมั่นในพระธรรมวินัย และจารีตคณะสงฆ์ไทยควบคู่กับการประยุกต์องค์ความรู้สหสาขาวิชา การบูรณาการศาสตร์สมัยใหม่ และการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาศักยภาพพระภิกษุสามเณรให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจและดำรงบทบาททางสังคมได้อย่างเหมาะสมในบริบทปัจจุบันและอนาคต

๑๒. การจัดทำแผนพัฒนาคณะสงฆ์ระยะยาว

จัดทำแผนพัฒนาคณะสงฆ์ในระยะยาวให้มีเป้าหมายชัดเจนและต่อเนื่อง มีการวางแผนและยุทธศาสตร์ของคณะสงฆ์ กำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงนโยบาย การบริหาร และการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับบริบทความท้าทายของสังคมไทยและสังคมโลก

พร้อมทั้งมีพระบัญชาโปรดให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณา

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงเห็นควรนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ดังนี้

๑. เห็นชอบให้น้อมรับพระสังฆราชูปถัมภ์เพื่อกิจการคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นนโยบายมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. สอนพระสังฆราชูปถัมภ์ ข้อ ๖ โดยจัดให้ภารกิจคณะสงฆ์ ๖ ด้าน ประมวลเป็น ๔ กลุ่มภารกิจหลัก ดังนี้

๒.๑ กลุ่มภารกิจด้านการปกครองและฐานข้อมูล

๒.๒ กลุ่มภารกิจด้านการศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์

๒.๓ กลุ่มภารกิจด้านการเผยแผ่ การส่งเสริมการปฏิบัติธรรม

และงานพระธรรมทูต

๒.๔ กลุ่มภารกิจด้านสาธารณูปการและศาสนสมบัติ

๓.๑ ความเคร่งครัดและการดำรงตนเป็นแบบอย่างด้านพระธรรมวินัย

๓.๒ สัมฤทธิ์ผลด้านการจัดการศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและสัมฤทธิ์ผลในการบังคับใช้และปฏิบัติตามกฎและมติมหาเถรสมาคม

๓.๓ สัมฤทธิ์ผลในการจัดการศาสนสมบัติและสาธารณูปการให้เรียบร้อยและสอดคล้องหลักธรรมาภิบาล

๔. การเสริมสร้างระบบตรวจสอบและขับเคลื่อนนโยบาย

ให้คณะกรรมการคุ้มครองพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (คพช.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เข้ามามีบทบาทสนับสนุนระบบการตรวจสอบประวัติในการเสนอแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ และร่วมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายของมหาเถรสมาคม ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๕. การบังคับใช้พระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด โปร่งใส และเป็นธรรม

ดำเนินการกำกับดูแลด้านพระธรรมวินัยอย่างเข้มงวด โดยอาศัยกฎหมายมหาเถรสมาคม ที่มีอยู่เดิมและที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ร่วมกับกลไกของ คพช. ในกรณีอธิกรณ์หรือข้อกล่าวหาทางวินัย ให้ดำเนินการโดยยึดหลักความยุติธรรม ความโปร่งใส ความเสมอภาค และความรวดเร็ว โดยไม่ให้มีการช่วยเหลือหรือแทรกแซง

๖. การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรคณะสงฆ์ให้กระชับและมีประสิทธิภาพ

ปรับโครงสร้างการบริหารคณะสงฆ์ให้มีความคล่องตัว โดยลดจำนวนตำแหน่งที่ซ้ำซ้อน ไม่จำเป็น จำกัดการแบ่งเขตการปกครองให้สอดคล้องกับจำนวนพระภิกษุสามเณรและโครงสร้างการปกครองของบ้านเมือง กำหนดการมอบหมายงานเจ้าคณะผู้ปกครองให้มีขอบเขตหน้าที่ชัดเจน โดยจัดกลุ่มภารกิจหลักเป็นด้านการปกครองและฐานข้อมูล ด้านการศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ การส่งเสริม การปฏิบัติธรรม และงานพระธรรมทูต ด้านสาธารณูปการและการศาสนสมบัติ พร้อมกำหนดตัวชี้วัดสัมฤทธิ์ผลให้ชัดเจน

๗. การจัดตั้งกลไกกลั่นกรองก่อนเสนอเรื่องเข้าสู่มหาเถรสมาคม

จัดให้มีกลไกการตรวจสอบและพิจารณากลั่นกรองเรื่องสำคัญก่อนเสนอเข้าสู่การพิจารณาของมหาเถรสมาคม ตลอดจนการขอพระราชทานพระราชดำริ และการขอประทานพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชโดยเฉพาะการแต่งตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ให้มีการกำหนดตำแหน่ง หน้าที่ และคุณสมบัติอย่างชัดเจน

๘. การปรับปรุงระบบนิตยภัต

ทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับนิตยภัตให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ทั้งนี้ งานด้านสาธารณสงเคราะห์ เป็นภารกิจที่คณะสงฆ์ทุกภาคส่วน ดำเนินการ เพื่อเกื้อกูลชุมชนอย่างต่อเนื่องและตอบสนองสถานการณ์เฉพาะหน้า

๓. มอบหมายให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการสนองและเสนอ พระสังฆราชโฆบาย ทั้ง ๑๒ ข้อ ซึ่งมหาเถรสมาคมน้อมรับมาเป็นนโยบายมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้ว ให้คณะกรรมการคุ้มครองพระพุทธศาสนาแห่งชาติทราบ พร้อมทั้งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ในคณะกรรมการคุ้มครองพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อรองรับ ภารกิจตามนโยบายข้างต้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบตามที่เสนอ

(นางอุดมพร เอกเอี่ยม)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม